

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

17. An Symonia ad alia beneficia obtinenda inhabilem reddat
Symoniacum? Et an Episcopus possit virtute Concilij Tridentini sess. 24. c.
6. dispensare in inhabilitate Symoniæ ad alia beneficia? Ex p. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

ad sponfionem pellexit, etiam si de victoria fuerit certus, non tenet cum ad restitutionem. Sed oppositum puto verius: nisi alteri prius declaraverit, se certo cognoscere, & perliciter nihilominus alter & voluerit certare, tunc enim locum habebit, quod sciatis & volenti non fit injuria. Et ita ex multis docet Joannes Vvigers, de *Iust. tract. 5. cap. 4. dub. 1. num. 3.* qui etiam optime observat *dub. 5. num. 13.* quod qui ludit ludo prohibito, si habeat animum non solvendi, vel solum repetendi, non potest lucrari sic, ut lucrum iuste detineat. Ratio est, quia collusorem decipit, dum se gerit tanquam paratus esset pari sorte concurrere cum altero, ut solvat, si vincatur, & lucrum recipiat, si vincat: cum tamen intendat solum ab altero lucrum captare, & si perdat nihil ipsi concedere; quod facit contractum inaequalem & iniquum. Qui tamen sincere lusit, non habens animum non solvendi, aut recuperandi in iudicio, poterit ludo peracto mutare animum & non solvere. Ita quoque Bonacina de *Ref. in particul. disp. 2. q. 3. punct. 3. num. 9.* quia ius commune utrique hoc concedit, & in eo pares sunt.

4. Nota, hæc procedere in ludo victo, quia qui ludo licito ludit, etsi cogitet non solvere, poterit tamen lucrari; quia quamvis solvere non intendat, poterit tamen ad solvendum compelli, atque ita victor censetur hic parus esse conditionis ad lucrum faciendum, non obstante contraria voluntate colludentis.

5. Et tandem nota, quod cogentes ad ludendum debent restituere quod lucrantur; secus autem qui ab ipso lucrantur. At Pontius ubi *sup. disput. 58. quest. 3. conclus. 6. num. 13.* contrarium videtur docere contra Cardinalem Lugum, & alios; quia ex injuria facta uni, debet constitui indemnitas; alter vero non item, cum ipsi non sit facta injuria. Ego convenio cum primis, quia ex injuria per metum facta non sequitur aliud, quam quod debeat servari indemnitas: ergo non debet ex illa reportare lucrum; reportaret autem si deberet lucrari, & non posset perdere. Quam resolutionem teneo ex natura rei; sed valde opportunè provideretur per leges positivas, ut qui hoc modo induceret ad ludendum, in penam illius iniustitiæ perderet quod alter lucraretur. Ita Pontius. Sed ego puto non esse discedendum à sententia Cardinalis Lugo, quæ est communis.

RESOL. XVII.

An simonia ad alia beneficia obtinenda inhabilem reddat simoniacum?

Et an Episcopus possit virtute Concilii Tridentini sess. 24. cap. 6. dispensare in inhabilitate simonia ad alia beneficia? Ex p. 1. tr. 5. & Misc. 5. Ref. 18.

§. 1. **R**espondeo probabilius esse juxta Constitutionem Pij V. te ipso jure inhabilem reddi, inquit enim Pontifex. Illis scilicet beneficiis per simoniam acquisitis sit ipso jure privatus, & perpetuò sit inhabilis ad ea, & quæcumque alia Ecclesiastica beneficia obtinenda; & ita tradit Suarez *lib. 4. cap. 58. num. 11.* Verùm Navarr. *conf. 82. de simon.* existimat, inhabilitatem ad beneficia obtinenda ipso jure non incurri; quia in hac parte illa constitutio non est recepta; & consentit Suarez, *supra*, & Lessius *cap. 35. dub. 26.* cum etiam respectu simoniæ confidentialis requiratur sententia declaratoria criminis ad inhabilitatem contrahendam respectu aliorum beneficiorum. Vide etiam Palaum *tom. 3. tr. 17. disp. 3. punct. 25. num. 7.*

2. Sed hic non deseram apponere id quod docet Baunius in *pract. benefic. disput. 16. quest. 62. dub. 18.* ubi sic ait; Rehabilitare simoniacum ad beneficia, ad quæ est per simoniam inhabilis jure suo quis possit?

3. Non alius quàm Pontifex, optuione Thesauri, & Bonacinae de *Simon. quest. 7. punct. 2.* est tamen meo sensu, eorum non improbabile iudicium, qui assentunt Episcopum virtute Trident. Concilii sess. 24. c. 6. dispensare posse in inhabilitate occultæ simoniæ ad alia beneficia. Ita Baunius: cui adde Sanchez in *opusc. tr. 1. lib. 2. dub. 120. num. 40.* & Henriquez *lib. 13. de excommunic. cap. 37. littera F, & 56. num. 1. lit. E.* Sed opinio Thesauri, & Bonacinae in hac Curia videtur recepta.

4. Sed post hæc scripta, inveni doctissimum, & amicissimum Patrem Vincentium Tancredi de *Religione tract. 2. l. 4. disp. 44. quest. 2. numero 10.* putare, sententiam Baunij quam supra adduximus, esse tutam & probabilem; itaque sic asserit. Dico tertio; inhabilitas ad alia beneficia, quæ contrahitur ipso jure in simonia confidentiali (nam in aliis diximus non contrahi, nisi post sententiam ex Navarrio) non potest nisi à Papa tolli, & verius est, nec per aliquem in casu occulto, quia non est irregularitas, sed quædam pena; est communis sententia teste Castro Palao *punct. ult. num. 3.* & extant pro ea Cardinalium Declarationes. Ita Suar. *cap. 61. n. 11. & seq. Filiuc. cap. 13. num. 38.* ubi ait, ita esse ex usu sacre Pœnitentiariæ.

5. Sed contrarium putat tutum, & probabile Castro Palao *loc. cit.* cum Lessio, & Henriquez apud ipsum, & Sanch. *sup. num. 40.* Et verè probabilis est sententia, quia hæc inhabilitas est quædam irregularitas, nec declarationes, & Rote decisiones cogunt, ut bene cum Vasquez *1. 2. d. 177. c. vet. num. 75.* docet idem Castro Palao, & ego alias fusc. Hucusque Tancredus.

6. Sed ego non recederem à contraria sententia, stante declaratione Cardinalium, & praxi pœnitentiariæ.

RESOL. XVIII.

Si quis obtrinit beneficium simoniacè, queritur, an ipso jure privetur beneficii unitæ, vel postea obtentis?

Et docetur, quod ob simoniam realem in beneficio Ecclesiastico, incurritur primo excommunicatio Papalis.

Secundo, quod irrita est electio, presentatio, confirmatio, & institutio; unde talis non facit fructus suos; idque etiam si à tertia persona taliter provisus id ignoravit, nisi tamen contraxerit; vel si à tertio data fuerit pecunia per fraudem, ut fieret inhabilis; vel nisi bona fide consideret beneficium pertrinitum.

Et an quando crimen simonia in beneficio est occultum, sique suo auctori nocum suspensionem ei inferat? Ex p. 1. tr. 5. & Misc. 5. Ref. 7.

§. 1. **R**espondeo negativè, quia nullibi est expressa talis pena, scilicet privatio ipso jure beneficiorum ritè obtentorum cum eo rigore: nam licet in *cap. inquisitionis de accusat.* dicatur, obtinentem beneficium simoniacè esse impeditum à retentione beneficij, etiam post peractam pœnitentiam, intelligendum est à retentione ejusdem beneficii, vel intelligi debet à retentione cujuscumque beneficii secuta sententia

D d 4 condem